

DAGA-DAGS och Gnesta-glimt

AV FOLKE GERDTMAN

Spelmän på årsstämma

□□□ Litet annorlunda än andra organisationers är ett årsmöte med spelmän, det kunde man konstatera när Södermanlands spelmansförbund höll årsstämma på Stora Hotellet i Gnesta. Vilken sammanslutning kan tävla med 100 spelmän, när de låter sina stråkar sjunga om den sörmåländska sommaren i gänglåtar, valser och polskor! Här var den unge ordföranden Arne Blomberg, som ledde spelmansskaran, här var riksspelman Christina Frohm från Gnesta, Styrbjörn Bergelt med 100-årig, nyrenoverad nyckelharpa, 85-åriga veteranen Ivar Boström, vilken demonstrerade en glöd i stråken, som inte stod de yngre kollegerna efter.

Och här fanns också Vapperstas-Lasse, Gustav Larsson, dragspelskungen, som blivit "tvångsenrollerad" i spelmansförbundet. Han lät höra sig i "Vapperstas-valsens", den egna kompositionen "Stamp i drängstuga" samt i signaturmelodin "Handklaverslåt från Vikbolandet".

Folkmusiken tycks på ett alldeles särskilt sätt hålla sina utövare i trim, konservera ungdomligheten och vitaliteten — det hade man ett fint exempel på i bla Ivar Boström.

Man fylls av respekt över den kunnighet och energi med vilken spelmansförbundet går in för att

rädda så mycket som möjligt av den kulturskatt som sörmåländsk folkmusik utgör. Särskilt glädjande är det att ungdomen upptäckt vilka värden som göms inom folkmusiken — ett intensivt ungdomsarbete bedrivs i Södertälje och Västra Rekarne och flera orter följer efter. Det finns ännu många och stora uppgifter inom spelmansförbundet: att fortsätta och intensifiera insamlingsarbetet av gamla låtar, att utöka antalet instrument i spelmanslagen, att presentera låtarna i nya, roliga arrangemang.

Till slut några ord om folkmusik av Arthur Nestler, som bla upptecknat låtar från södra Jämtland. Så här säger han:

— Vår folkmusik kan i gångna tider sägas ha tjänat två syften. Främst var den en bruksvara, den spelades till dans, vid bröllop och vid många andra tillfällen. Men den fyllde också en annan mycket viktig funktion: den kunde enbart tjäna "till lyst". Denna musik var oftast den enda underhållning som stod människorna till buds i ödsligt belägna skogsbyar. Dessa människor fick föra en hård kamp för tillvaron men hade ett behov av någonting utöver det timliga. Detta behov har, jämsides med den rent praktiska syftemålet, varit av den allra största betydelse för tillkomsten av vår folkmusik.